

LÄHIHOITAJA-OPPISOPIMUSOPISKELIJAN TYÖAJAN HUOMIOIMINEN VANHUSPALVELUIDEN TEHOSTETUSSA PALVELUASUMISESSA JA PITKÄAIKAISESSA LAITOSHOIDOSSA

Vähimmäishenkilöstömitoituksesta iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa säädetään vanhushuolulain (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012).

Lain 20 §:n mukaan toimintayksiköissä on oltava henkilöstö, jonka määrä, koulutus- ja tehtävä rakenne vastaavat toimintayksikön palveluja saavien iäkkäiden henkilöiden määrää ja heidän toimintakykynsä edellyttämää palvelun tarvetta ja joka turvaa heille laadukkaat palvelut.

1.10.2020 vanhushuolulain uudistuksen yhteydessä lakiin lisättiin 3 a §, jonka mukaan välittömään asiakastyöhön osallistuvat myös työsopimussuhteessa toimintayksikköön olevat opiskelijat koulutusmuodosta riippumatta, jos heillä on opintojen kautta hankittu riittävä osaaminen suhteessa tutkinnon perusteisiin, ammattihenkilölainsäädännön edellyttämään osaamiseen sekä työpaikan osaamistarpeisiin.

Tässä ohjeessa esitetään valvonnassa arvioinnin pohjana käytettäviä suuntaviivoja niille edellytyksille, joita lähihoitaja-oppisopimusopiskelijan työpanoksen huomioinnille edellä mainituissa lakisäätteissä vaatimuksissa ja niiden seurannassa asetetaan.

Valvontaviranomaiset korostavat, että viime kädessä arvio ja vastuu opiskelijan riittävästä osaamisesta on aina työnantajalla.

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksesta säädetään laissa oppisopimuskoulutuksesta (1605/1992). Oppisopimuskoulutuksella tarkoitetaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä harjoitettavia ammatillisia opintoja, joita täydennetään tietopuolisilla opinnoilla. Oppisopimus on työsopimus, jossa toinen sopimuspuoli, opiskelija, sitoutuu tekemään toiselle sopimuspuolelle, työnantajalle, työtä tämän johdon, valvonnan ja ohjauksen alaisena korvausta vastaan saavuttaakseen ammattitaidon tietyissä ammatissa tai ammatin osa-alueella. Sopimuksessa on määriteltävä lähihoitaja-oppisopimusopiskelijan työaika ja siitä opintoihin liittyvä hoito- ja hoivatyön vähimmäistyöaika.

Työnantajan on huolehdittava siitä, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa kuuluvia tehtäviä ammattitaidon saavuttamisen edellyttämän ohjauksen ja valvonnan alaisena ja että opiskelija voi osallistua tieto-puoliseen opetukseen henkilökohtaisen opiskeluohjelman mukaisesti.

Välittömän asiakastyön mitoitus

Lähihoitaja-oppisopimusopiskelijalla on oltava tosiasiallinen mahdollisuus opiskella hoitotyötä hoivayksikössä. Lähihoitaja-oppisopimusopiskelijan tulee saavuttaa tutkinnon perusteiden mukainen osaaminen ja siten oppisopimusopiskelijan tehtävänä on pääsääntöisesti lähihoitajan opintoihin sisältyvät asiakkaiden hoito- ja huolenpitoon liittyvät tehtävät, joita tehdään ammattihenkilön ohjauksessa ja valvonnassa.

Työnantajan tulee huolellisesti arvioida vanhuspalvelulain mukaisesti, milloin lähihoitaja-oppisopimusopiskelijalla on riittävä osaaminen hoitotyöhön niin, että hänet voidaan laskea henkilöstömitoitukseen. Vanhuspalvelulain mukaan opiskelijan työpanoksen laskeminen vanhustenhuollon asumispalveluissa välittömään asiakastyöhön edellyttää, että opiskelijalla on riittävä osaaminen suhteessa tutkinnon perusteisiin, ammattihenkilölainsäädännön edellyttämään osaamiseen sekä työpaikan osaamistarpeisiin.

Vanhuspalvelulain 3a § perusteella opiskelija ei voi toimia yksin työvuorossa.

Välilliseen työhön osallistuminen

Jos lähihoitaja-oppisopimusopiskelija tekee opintojensa edellyttämän tuntimäärän ohella yksikössä välillisiä työtehtäviä (siivous- pyykki-huolto ja ruokahuolto), tulee lähihoitaja-oppisopimusopiskelijan työpanos siltä osin huomioida välillisenä työnä.

Lisätietoja antavat

Valvira ylitarkastaja Elina Uusitalo, p.0295 209 334

ESAVI sosiaalihuollon ylitarkastaja Leila Eklöv p. 0295 016 164

ISAVI sosiaalihuoltoyksikön päällikkö Kirsi Laitinen, p. 0295 016 821

LAAVI sosiaalihuollon ylitarkastaja Merja Isoaho, p. 0295 017 047

LSAVI sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Nina Siro-Södergård, puh. 0295 018 114

LSSAVI sosiaalihuollon ylitarkastaja Anita Paavola, p. 0295 018 841

PSAVI sosiaalihuollon ylitarkastaja Päivi Räinen, p. 0295 017 024